

วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

<https://www.tci-thaijo.org/index.php/edkkuj>

ดำเนินการวารสารโดย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาจีนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนกัลยาณวัตร โดยใช้การจัดการเรียนรู้การแสดงบทบาทสมมติ (Role Playing)

The Developing of Chinese Communication Skill Through Role Playing of Tenth-Grade Students Kanlayanawat School

กิตติชัย สมพงษ์ และ นารีนารถ กลิ่นหอม*

Kittichai Somphong and Nareenard Klinhom*

สาขาวิชาการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Teaching Chinese as a Foreign Language, Faculty of Education, Khon Kaen University, Khon Kaen, Thailand

Received: April 21, 2025 Revised: September 21, 2025 Accepted: March 26, 2026

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาจีนโดยใช้การจัดการเรียนรู้การแสดงบทบาทสมมติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนกัลยาณวัตร กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนกัลยาณวัตร อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ปีการศึกษา 2567 จำนวน 43 คน โดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ 1) เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองปฏิบัติการประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาจีนพื้นฐาน ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การแสดงบทบาทสมมติ จำนวน 6 แผน 2) เครื่องมือที่ใช้ในการสะท้อนผลการปฏิบัติ ประกอบด้วย แบบบันทึกผลการจัดการเรียนรู้ แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ และแบบประเมินทักษะการสื่อสารภาษาจีนท้ายวงจร วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้ค่าเฉลี่ย (M) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าร้อยละ (Percentage) ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนมีคะแนนทักษะการสื่อสารภาษาจีน ในวงจรที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 43.33 ในวงจรที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 56.67 และในวงจรที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 86.67 จากผลการวิจัย พบว่า การจัดการเรียนรู้การแสดงบทบาทสมมติ (Role Playing) สามารถเป็นแนวทางพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาจีน อีกทั้งยังสามารถนำไปพัฒนาร่วมกับทักษะด้านอื่น ๆ เช่น ทักษะด้านการเขียนได้ และยังสามารถส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาจีนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้, การแสดงบทบาทสมมติ, ทักษะการสื่อสาร, การสื่อสารภาษาจีน

*Corresponding author. Tel.:

Email address: kittichaisom@kkumail.com, narekl@kku.ac.th

Abstract

This study aimed to evaluate the effectiveness of role-playing in developing Chinese communication skills among tenth-grade students at Kanlayanawat School. The sample consisted of 43 students during the 2024 academic year, selected through purposive sampling. The research employed three categories of instruments: lesson plans incorporating role-playing, performance assessment tools—including learning outcome evaluations, behavior observation forms, and a final Chinese communication assessment—and quantitative data analysis using mean (M), standard deviation (S.D.), and percentage (%). The findings revealed a steady improvement in students' communication skills, with proficiency rates increasing from 43.33% in the first cycle to 56.67% in the second cycle and 86.67% in the third cycle. These results suggest that role-playing is an effective method for developing Chinese communication skills and may also contribute to improvements in other language competencies, such as writing.

Keywords: Role Playing, Chinese Communication Skills, Teaching Chinese

■ บทนำ

ภาษามีความสำคัญในฐานะเป็นเครื่องมือการสื่อสารเพื่อถ่ายทอดความรู้ ความรู้สึกนึกคิดของตนให้ผู้อื่นได้รับรู้และเข้าใจ โดยใช้ถ้อยคำภาษาหรือสัญลักษณ์ที่รับรู้ความหมายร่วมกัน อีกทั้งภาษายังเป็นสิ่งที่ช่วยสร้างความสัมพันธ์ระหว่างกันให้คนในสังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข เพราะเราใช้ภาษาเพื่อปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และการใช้ภาษาในชีวิตประจำวัน รวมถึงบ่งบอกความเป็นตัวตนและเผ่าพันธุ์ของมนุษย์ซึ่งจะช่วยให้มนุษย์ใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ ปฏิบัติตนไปตามบรรทัดฐานทางสังคมได้อย่างเหมาะสม (Wilainuch, 2018) โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสื่อสารโดยการฟังและการพูด เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะเป็นกระบวนการการถ่ายทอด ความรู้ ความคิด ความรู้สึก อีกทั้งการพูดยังสามารถใช้ในการสื่อสารได้ในหลากหลายโอกาส เพื่อการติดต่อสื่อสารทางสังคม การเรียนรู้ การประกอบอาชีพ ดังนั้นไม่ว่าการพูดจะใช้ในการสื่อสารในโอกาสใด ๆ ก็ตาม ผู้ส่งสารแล้วแต่ต้องการสื่อสารหรือถ่ายทอดข้อความบางอย่างไปแก่ผู้รับสาร (Kaentaniam & Janghan, 2022)

จากการวิเคราะห์นโยบายด้านการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย พบว่า กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดแนวทางและนโยบายที่ชัดเจนในการส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนในสถานศึกษา โดยเฉพาะในระดับมัธยมศึกษาและอุดมศึกษา ภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศที่สามได้รับการส่งเสริมอย่างเป็นระบบในโรงเรียน เพื่อเพิ่มโอกาสในการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพที่สอดคล้องกับบริบทของยุคใหม่ (Office of the Education Council, 2017)

ทั้งนี้ ภาษาจีนได้รับการส่งเสริมให้เป็นภาษาต่างประเทศที่สองในโรงเรียนของรัฐหลายแห่ง โดยเฉพาะในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย ภายใต้โครงการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาและเสริมสร้างทักษะทางภาษาที่ตอบสนองต่อตลาดแรงงานในอนาคต (Office of the Basic Education Commission : OBEC, 2017) ซึ่งสอดคล้องกับแผนการศึกษาชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 ที่ให้ความสำคัญกับการผลิตและพัฒนากำลังคนที่มีทักษะในการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม มีทักษะด้านภาษา เทคโนโลยี และทักษะชีวิตที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพในศตวรรษที่ 21 (Office of the Education Council, 2017)

นอกจากนี้ การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนยังได้รับการสนับสนุนผ่านความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน เช่น การจัดตั้งสถาบันขงจื่อ (Confucius Institute) ในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ การส่งครูอาสาสมัครชาวจีนเข้ามาสอนในโรงเรียนไทย รวมถึงโครงการแลกเปลี่ยนครูและนักเรียน ซึ่งล้วนมีบทบาทในการสร้าง

สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และพัฒนาทักษะทางภาษาจีนอย่างมีประสิทธิภาพ (Confucius Institute Headquarters, 2019)

ด้วยเหตุนี้ การเรียนการสอนภาษาจีนจึงเป็นประเด็นที่ควรได้รับการศึกษา วิจัย และพัฒนาอย่างต่อเนื่องให้สอดคล้องกับบริบทของประเทศไทย เพื่อรองรับความต้องการของผู้เรียนและสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศในเวทีโลก ทักษะในการสื่อสารภาษาจีนถือเป็นทักษะที่สำคัญยิ่งในการถ่ายทอดสาร ความรู้สึก และความคิดเห็นของผู้ส่งสารไปยังผู้รับสารอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะผ่านการสนทนา ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาของผู้เรียน

อย่างไรก็ตาม การเรียนรู้ภาษาจีนมิใช่เพียงการจดจำคำศัพท์หรือโครงสร้างทางไวยากรณ์เท่านั้น หากแต่ต้องอาศัยกระบวนการคิด การฝึกฝน และการใช้ภาษาอย่างต่อเนื่องทั้งในและนอกห้องเรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารได้อย่างถูกต้องตามหลักภาษา และสามารถถ่ายทอดสารผ่านการพูดได้อย่างเป็นธรรมชาติจนเจ้าของภาษาเข้าใจ (Sungpanich, 2019; Phrommin, 2021)

โรงเรียนกัลยาณวัตรเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล (World Class Standard School) มีเป้าประสงค์เพื่อพัฒนาผู้เรียนมีความเชี่ยวชาญด้านทักษะภาษา สามารถใช้ภาษาต่างประเทศในการสื่อสารและการดำรงชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาษาจีน จากประสบการณ์ของผู้วิจัยซึ่งเป็นครูรายวิชาภาษาจีนพื้นฐานของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่าผู้เรียนขาดทักษะด้านการฟังและการพูดภาษาจีนมากที่สุด ซึ่งจะเห็นได้จากรายวิชาดังกล่าวเป็นรายวิชารวมทักษะทางภาษา โดยมีผลคะแนนรวมทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน ปรากฏว่า ทักษะการสื่อสาร โดยเฉพาะด้านการฟังและการพูดมีคะแนนต่ำที่สุด ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของนักเรียนในรายวิชาภาษาจีน ปีการศึกษา 2566 พบว่าผู้เรียนไม่บรรลุค่าเป้าหมายที่กำหนด จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 19.23 นอกจากนี้จากการสัมภาษณ์ผู้สอนรายวิชาภาษาจีนพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนกัลยาณวัตร พบว่า ปัญหาด้านการฟังและการพูดภาษาจีนของผู้เรียน เป็นปัญหาที่สำคัญในการสื่อสาร เนื่องจากผู้เรียนสื่อสารภาษาจีนเฉพาะเมื่อเรียนภาษาจีนในโรงเรียนเท่านั้น อีกทั้ง มีความกังวลเรื่องการไวยากรณ์ อาจไม่ถูกต้อง ออกเสียงสัทอักษรไม่ถูกต้อง และมีความกังวลว่าจะพูดผิดกลัวเสียหน้า (สัมภาษณ์ Samranriab, 2024) จากสถานการณ์ที่กำหนดให้ใช้ในการสนทนาในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ ผู้เรียนใช้คำศัพท์ ประโยค รวมถึงหลักไวยากรณ์ไม่ถูกต้อง ออกเสียงวรรณยุกต์ไม่ถูกต้อง เช่น 我也很好。(ฉันก็สบายดีเหมือนกัน) (Wǒ yě hěn hǎo) ผู้เรียนออกเสียงเป็น Wǒ yě hèn hǎo. และ 认识你我很高兴。(ฉันยินดีที่ได้รู้จักคุณ) (Rènshi nǐ wǒ hěn gāoxìng.) ผู้เรียนออกเสียงเป็น Rénshi nǐ wǒ hèn gāoxìng. หรือ Rénshí nǐ wǒ hèn gāojìng. สาเหตุที่พบเป็นส่วนใหญ่มาจากการที่ผู้เรียนสับสนกับภาษาอังกฤษ เนื่องจากสัทอักษรจีนบางเสียงออกเสียงใกล้เคียงกับภาษาอังกฤษ หรือออกเสียงวรรณยุกต์ไม่เป็นไปตามการออกเสียงในภาษาจีน เป็นต้น

จากสาเหตุดังกล่าวเนื่องมาจากการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนที่ยังมีการพัฒนาผู้เรียนในการด้านเขียนและการพูดที่ยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร อีกทั้งผู้สอนบางท่านมักเน้นที่โครงสร้างทางภาษามากกว่าการเขียนและการพูด ส่งผลให้ผู้เรียนไม่มีความกระตือรือร้นที่จะสื่อสารภาษาจีน ไม่มีความกล้าแสดงออก เินอาย อีกทั้งผู้เรียนไม่ได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่มีการใช้ภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร และไม่ได้ส่งเสริมการใช้ภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร (Seethongpeay, 2019)

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้การแสดงบทบาทสมมติ (Role Playing) เป็นกระบวนการที่ช่วยให้ผู้เรียนได้เห็นภาพของเรื่องราวหรือสถานการณ์ที่ต้องการเรียนรู้ หรือสิ่งที่ได้เรียนรู้ที่ผ่านมาให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น ผ่านการให้ผู้เรียนสวมบทบาทในเรื่องราวหรือสถานการณ์ต่าง ๆ ซึ่งมีความใกล้เคียงกับสถานการณ์จริง และแสดงออกมาทางความรู้สึกนึกคิดของตนเอง และทำให้เรื่องราวหรือสถานการณ์นั้น ๆ มีชีวิตชีวามากขึ้น ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่ชัดเจน และจดจำได้นาน และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ (Khemmani, 2019) ซึ่งสอดคล้องกับ Kaewta (2023) กล่าวว่า การแสดงบทบาทสมมติ เป็นการสอนในรูปแบบที่ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจบทบาท สภาพความเป็นจริงจากสิ่งที่เกิดขึ้น ผ่านการแสดงออก

ต่าง ๆ โดยนักเรียนจะมีการลงมือปฏิบัติร่วมกันระหว่างนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการเรียนรู้สมัยใหม่ ที่มุ่งเน้นตัวนักเรียนเป็นสำคัญ

การศึกษาแนวคิดการจัดการเรียนรู้โดยใช้การแสดงบทบาทสมมติ (Role Playing) พบว่า มีจุดเด่นที่เน้นการสื่อสารคือการฟังและการพูดภาษาจีน ทำให้นักเรียนได้เห็นสิ่งที่เรียนมีชีวิตขึ้นมา ทำให้การเรียนรู้มีความเป็นจริง และมีความหมายสำหรับนักเรียน อีกทั้งทำให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างสนุกสนานมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ และเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกทักษะต่าง ๆ จำนวนมาก

ทั้งนี้ทักษะการฟัง การพูด การแสดงออก การแสวงหาข้อมูลความรู้ และการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม เป็นต้น จากสภาพปัญหาการจัดการเรียนรู้ข้างต้นและลักษณะสำคัญของแนวคิดการจัดการเรียนรู้โดยใช้การแสดงบทบาทสมมติ (Role Palying) ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาจีนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การแสดงบทบาทสมมติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนกัลยาณวัตร เพื่อเป็นแนวทางพัฒนาและส่งเสริมทักษะการสื่อสารภาษาจีนให้กับนักเรียน และแนวทางในการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

■ คำถามการวิจัย

การจัดการเรียนรู้โดยใช้การแสดงบทบาทสมมติ สามารถพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาจีนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนกัลยาณวัตร ได้หรือไม่ อย่างไร

■ จุดประสงค์การวิจัย

เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาจีนโดยใช้การจัดการเรียนรู้การแสดงบทบาทสมมติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

■ หลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1. ทักษะการสื่อสาร

1.1 ความหมายของการสื่อสาร

ผู้วิจัยได้ศึกษาความหมายการสื่อสาร โดยมีนักวิชาการที่ได้กล่าวถึงความหมายของการสื่อสารไว้อย่างหลากหลายความหมาย มีดังต่อไปนี้

Sayjeen (2019) ได้ให้ความหมายว่า กระบวนการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารและเรื่องราวต่าง ๆ จากผู้ส่งสารไปสู่ผู้รับสาร โดยวิธีการใดวิธีการหนึ่ง จนเกิดการเรียนรู้ความหมายในสิ่งที่ถ่ายทอดร่วมกันและตอบสนองกันได้ตรงตามเจตนาของทั้งสองฝ่ายซึ่งอาจจะมีลักษณะเป็นการสื่อสารระหว่างบุคคลและการสื่อสารระหว่างกลุ่ม

Kha-on (2017) ได้ให้ความหมายว่า การใช้ทักษะด้านภาษาในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป การสื่อสารให้มีประสิทธิภาพนั้นผู้พูดจะต้องเลือกใช้ถ้อยคำ น้ำเสียง รวมถึงพฤติกรรมอย่างเหมาะสมถูกต้องกับกาลเทศะในการพูดที่ถูกต้องตามวัฒนธรรมและประเพณีของสังคม

Chomchaiya (2017) ได้ให้ความหมายว่า ทักษะในการสื่อสารภาษาโดยไม่ต้องกังวลกับการใช้ไวยากรณ์หรือการออกเสียงตามหลักภาษา แต่สามารถทำให้ผู้รับสารเข้าใจและปฏิบัติได้ถูกต้อง สื่อความหมายได้เหมาะสมกับสถานการณ์ ดังนั้น การสื่อสาร หมายถึง ทักษะในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร โดยไม่ต้องกังวลกับการใช้ไวยากรณ์หรือการออกเสียงตามหลักภาษา ระหว่างสองคนขึ้นไป โดยสามารถทำให้ผู้รับสารเข้าใจได้อย่างถูกต้อง

สรุปได้ว่า การสื่อสารคือเครื่องมือและหัวใจสำคัญในการดำรงชีวิตของมนุษย์ในหลากหลายหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นการศึกษา การทำงาน การทำธุรกิจ รวมถึงการเมืองการปกครองอีกด้วย เนื่องจากในชีวิตประจำวันมนุษย์ต้องได้มีการสื่อสารกันว่ามีวิธีการใดก็วิธีการหนึ่ง

1.2 องค์ประกอบของการสื่อสาร

Suan Sunandha Rajabhat University (SSRU, 2021) ได้เสนอแนวคิดองค์ประกอบของการสื่อสารไว้ ดังนี้

1.2.1 ผู้ส่งสาร (Sender) หรือ แหล่งสาร (Source) หมายถึง บุคคล หรือ กลุ่มบุคคล ที่ทำหน้าที่ส่งสารตามความต้องการ และวัตถุประสงค์ของตนไปยังผู้รับสาร

1.2.2 สาร (Message) หมายถึง เรื่องราวที่มีความหมาย หรือสิ่ง ต่าง ๆ ที่เป็นข้อมูล ความรู้สึกนึกคิด ความรู้ โดยถ่ายทอดจากผู้ส่งสารไปยังผู้รับสารให้ได้รับรู้ โดยสารแบ่งออกเป็น 3 ชนิด ดังนี้

(1) รหัสสาร (Message Code) หมายถึง ภาษา และสัญลักษณ์ต่าง ๆ

(2) เนื้อหาของสาร (Message Content) ความรู้ ความคิด ประสบการณ์

(3) การจัดสาร (Message Treatment) การรวบรวมเนื้อหา แล้วนำมาเรียบเรียงใหม่อย่างเป็น

ขั้นตอน

1.2.3 สื่อ หรือช่องทาง (Media or Chanel) หมายถึง สิ่งที่เป็นตัวนำพาของสาร ทำหน้าที่นำสารจากผู้ส่งสารไปยังผู้รับสาร

1.2.4 ผู้รับสาร (Receiver) หมายถึง บุคคล หรือกลุ่มบุคคลที่มีหน้าที่รับสารจากผู้ส่งสาร และแสดงปฏิกิริยาตอบกลับ (Feedback) ต่อผู้ส่งสาร

1.3 การวัดและประเมินผลการสื่อสาร

Linder (1977) แบ่งทักษะในการสื่อสารเป็น 4 ด้าน กำหนดให้แต่ละด้านมีคะแนนสูงสุดเป็น 6 คะแนน ดังตารางที่ 1

Table 1. Methods for Measuring and Assessing Communication Based on Linder's Concept

การประเมิน	คะแนน	ระดับทักษะ
ความคล่องแคล่ว (Fluency)	1	พูดไม่เป็นธรรมชาติ หยุดชะงักบ่อย ตะกุกตะกักจนไม่สามารถเข้าใจได้
	2	พูดค่อนข้างไม่เป็นธรรมชาติ หยุดชะงักบ่อย ตะกุกตะกักจนไม่สามารถพูดต่อเนื่องได้
	3	พูดเป็นธรรมชาติเล็กน้อย หยุดชะงักและตะกุกตะกักเป็นบางครั้ง
	4	พูดค่อนข้างเป็นธรรมชาติ มีความราบรื่น สามารถเข้าใจได้
	5	พูดเป็นธรรมชาติ มีความราบรื่น สามารถเข้าใจได้ แต่ไม่ใกล้เคียงกับเจ้าของภาษา
	6	พูดเป็นธรรมชาติ มีความราบรื่น สามารถเข้าใจได้ง่าย และใกล้เคียงกับเจ้าของภาษา
ความเข้าใจง่าย (Comprehensibility)	1	ไม่สามารถเข้าใจในสิ่งที่พูดได้
	2	เข้าใจเป็นบางคำ ไม่สามารถปะติดปะต่อได้
	3	เข้าใจเป็นบางวลี หรือกลุ่มคำ
	4	เข้าใจเป็นประโยคสั้น ๆ ง่าย ๆ

การประเมิน	คะแนน	ระดับทักษะ
	5	เข้าใจเกือบทั้งหมดที่ผู้พูดกล่าวถึง
	6	เข้าใจทั้งหมดที่ผู้พูดกล่าวถึง
ปริมาณการสื่อสาร (Amount of Communication)	1	ไม่สามารถสื่อสารเนื้อหาที่เกี่ยวข้องได้
	2	สามารถสื่อสารเนื้อหาที่เกี่ยวข้องได้น้อยมาก
	3	สามารถสื่อสารเนื้อหาที่เกี่ยวข้องได้เป็นบางครั้ง
	4	สามารถสื่อสารเนื้อหาที่เกี่ยวข้องได้พอประมาณ
	5	สามารถสื่อสารเนื้อหาที่เกี่ยวข้องได้เกือบทั้งหมด
	6	สามารถสื่อสารเนื้อหาที่เกี่ยวข้องได้ทั้งหมด
คุณภาพการสื่อสาร (Quality of Communication)	1	สื่อสารไม่ถูกต้องตามโครงสร้างประโยค
	2	สื่อสารตามโครงสร้างประโยคได้น้อยมาก
	3	สื่อสารได้ถูกต้องตามโครงสร้างประโยคเป็นบางส่วน
	4	สื่อสารได้ถูกต้องตามโครงสร้างประโยคเป็นส่วนใหญ่ มีผิดบ้างเล็กน้อย
	5	สื่อสารได้ถูกต้องตามโครงสร้างประโยคเกือบทั้งหมด
	6	สื่อสารถูกต้องตามโครงสร้างประโยคทั้งหมด

2. บทบาทสมมติ

2.1 วิธีสอนโดยใช้การแสดงบทบาทสมมติ (Role Playing)

การสอนโดยใช้การแสดงบทบาทสมมติ ประกอบไปด้วย ความหมาย องค์ประกอบ ขั้นตอนของการสอน เทคนิคและข้อเสนอแนะในการสอน พร้อมทั้งข้อดีและข้อจำกัดในการสอนโดยใช้การแสดงบทบาทสมมติ

2.1.1 ความหมายของวิธีสอนโดยใช้การแสดงบทบาทสมมติ

Kaewta (2023) กล่าวว่า การสอนรูปแบบหนึ่งที่ช่วยให้นักเรียนเข้าใจบทบาท สภาพความเป็นจริงจากสิ่งที่เกิดขึ้นผ่านการแสดงออกต่าง ๆ ซึ่งถือเป็นการสอนที่นักเรียนได้มีส่วนร่วมและได้ลงมือปฏิบัติร่วมกัน

Khemmani (2019, p. 358) กล่าวว่า เป็นกระบวนการที่ช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้การเอาใจเขามาใส่ใจเรา โดยการสวมบทบาทในสถานการณ์นั้น ๆ ซึ่งมีความใกล้เคียงกับความเป็นจริง และแสดงออกตามความรู้สึกนึกคิดของตน และนำการแสดงออกหรือพฤติกรรมของผู้แสดงมาเป็นข้อมูลในการอภิปราย เพื่อให้เกิดความเข้าใจในความรู้สึกและพฤติกรรมทั้งของตนเองและผู้อื่น

Namnai (2019) กล่าวว่า กิจกรรมที่ให้นักเรียนรู้จักการจำลองเหตุการณ์ เพื่อเลียนแบบสถานการณ์จริง และให้นักเรียนแสดงบทบาทนั้น ๆ โดยมีการแลกเปลี่ยนสนทนากัน

ดังนั้น จากแนวคิดดังกล่าวบทบาทสมมติ หมายถึง กระบวนการที่ช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้จากการสวมบทบาทในสถานการณ์นั้น ๆ ซึ่งมีความใกล้เคียงกับความเป็นจริง และแสดงออกตามความรู้สึกนึกคิดของตน และนำการแสดงออกหรือพฤติกรรมของผู้แสดงมาเป็นข้อมูลในการอภิปราย เพื่อให้เกิดความเข้าใจในความรู้สึก และพฤติกรรมทั้งของตนเองและผู้อื่น

2.1.2 ประเภทของวิธีสอนโดยใช้การแสดงบทบาทสมมติ

Wichianlom (2011) กล่าวว่า รูปแบบของกิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติสามารถแบ่งได้ 2

ประเภท ได้แก่ การแสดงบทบาทสมมติที่มีการเตรียมตัวล่วงหน้า และที่ไม่มีการเตรียมตัวล่วงหน้า โดยมีรายละเอียดดังนี้

(1) การแสดงบทบาทสมมติที่มีการเตรียมตัวล่วงหน้า ผู้สอนเป็นผู้กำหนดสถานการณ์ขึ้นมา จากนั้นนำมาถ่ายทอดให้ผู้เรียนได้รับฟัง แล้วมอบหมายให้กับผู้เรียน ตามความเหมาะสมเพื่อให้เตรียมตัวล่วงหน้า ก่อนการแสดง ทั้งนี้ จริงๆ แล้วผู้แสดงอาจสอดแทรกรายละเอียดเพิ่มเติมของเนื้อหาได้ อยู่จากนั้น การแสดงบทบาทสมมติที่มีการเตรียมตัวล่วงหน้าเน้นความพร้อมของผู้แสดงที่ทำหน้าที่รับผิดชอบในแต่ละบทบาท รวมถึงการจัดฉากให้เหมาะสมกับเนื้อเรื่องหรือสถานการณ์นั้น ๆ

(2) การแสดงบทบาทสมมติที่ไม่มีการเตรียมตัวล่วงหน้า เป็นวิธีการสอนที่ใช้ในการนำเข้าสู่บทเรียนหรือใช้ในระหว่างที่มีการเรียนการสอน โดยให้ผู้เรียนอาสาสมัครแสดงบทบาทสมมติตามเนื้อหาเพื่อให้นักเรียนนั้นน่าสนใจ และทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในเนื้อหามากยิ่งขึ้น การแสดงบทบาทสมมติที่ไม่มีการเตรียมตัวล่วงหน้าเน้นไหวพริบ เชี่ยวชาญ และความคิดสร้างสรรค์อย่างฉับไวของผู้แสดง

Sinthapanon (2011) ได้แบ่งการแสดงบทบาทสมมติออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ การแสดงบทบาทสมมติแบบไม่มีบทเตรียมไว้ แบบเตรียมบทไว้พร้อม และแบบแสดงละคร โดยมีรายละเอียด ดังนี้

(1) การแสดงบทบาทสมมติแบบไม่มีบทเตรียมไว้ ซึ่งผู้แสดงไม่จำเป็นต้องฝึกซ้อมก่อนที่จะแสดง เมื่อเรียนถึงเรื่องใดตอนใดก็จะแสดงได้ทันทีโดยไม่ต้องฝึกให้แสดงตามความรู้สึกนึกคิดของตนเอง

(2) การแสดงบทบาทสมมติแบบเตรียมบทไว้พร้อม ผู้สอนจัดเตรียมบทล่วงหน้า บอกความคิดรวบยอดและบทบาทให้แสดงทราบ ซึ่งผู้แสดงอาจแสดงตามบทที่กำหนดบ้าง หรืออาจคิดบทบาทขึ้นเองตามความคิด ความพอใจของตน แต่ต้องตรงกับเนื้อหาที่กำหนดไว้

(3) การแสดงบทบาทสมมติแบบแสดงละคร ผู้สอนกำหนดบทบาทไว้แล้ว ผู้แสดงจะต้องฝึกซ้อมแสดงและพูดตามบทที่ผู้สอนกำหนดขึ้น

ดังนั้น จากแนวคิดดังกล่าวทำให้ได้ประเภทของบทบาทสมมติสำหรับงานวิจัยนี้ คือ เป็นการแสดงบทบาทสมมติแบบเตรียมบทไว้พร้อม โดยผู้สอนกำหนดสถานการณ์และตัวละครให้กับนักเรียน จากนั้นนักเรียนจะเป็นผู้ออกแบบบทพูด ขึ้นเองตามบริบทและสถานการณ์ที่นักเรียนได้ออกแบบ

2.1.3 องค์ประกอบของวิธีสอนโดยใช้การแสดงบทบาทสมมติ

Khemmani (2019) อธิบายถึงองค์ประกอบของวิธีสอนโดยใช้การแสดงบทบาทสมมติ ประกอบด้วย

- (1) มีครูและนักเรียน
- (2) มีสถานการณ์สมมติ และบทบาทสมมติ
- (3) มีการแสดงบทบาทสมมติ
- (4) มีการอภิปรายเกี่ยวกับเรื่องราว สถานการณ์ หรือเนื้อหาที่ใช้ในการแสดง และการแสดงของผู้ที่ได้รับบทต่าง ๆ
- (5) มีผลการเรียนรู้ของนักเรียน

2.1.4 ขั้นตอนสำคัญของวิธีการสอนโดยใช้การแสดงบทบาทสมมติ

Khemmani (2019) ได้เสนอขั้นตอนของการสอนไว้ ดังนี้

- (1) การเตรียมการ

ครูและนักเรียนร่วมกันกำหนดหรือสร้างสถานการณ์และบทบาทสมมติ โดยควรมีความใกล้เคียงกับความเป็นจริง หรือครูอาจเป็นผู้กำหนดเรื่องราวให้แสดง แต่ไม่มีบทให้ ซึ่งผู้สวมบทบาทจะต้องคิดแสดงออกมาด้วยตนเอง

หรือกำหนดสถานการณ์ที่มีความขัดแย้งให้ จากนั้นให้ผู้สวมบทบาทแสดงออกและแก้ไขปัญหาตามความคิดของตน

(2) การเริ่มบทเรียน

ครูกระตุ้นความสนใจของนักเรียน โดยอาจเป็นการเล่าสถานการณ์หรือบทบาทสมมติให้นักเรียน แล้วตั้งคำถามหรือปัญหาให้นักเรียนร่วมกันแก้ปัญหาตามความคิดของตนเองต่อ หรือ เป็นการเชื่อมโยงประสบการณ์หรือสิ่งที่ใกล้ตัวนักเรียน

(3) การเลือกผู้แสดง

นักเรียนควรช่วยกันเลือกบทบาทที่จะแสดง โดยพิจารณาถึงความเหมาะสมทักษะของบุคคลที่จะแสดง และความเต็มใจในการแสดงละคร

(4) การเตรียมผู้สังเกตการณ์

ครูควรเตรียมผู้ชม และทำความเข้าใจกับผู้ชมว่า การแสดงบทบาทสมมตินี้ มุ่งที่จะให้เกิดการเรียนรู้เป็นสำคัญ ไม่ใช่เพื่อความสนุกสนานแต่อย่างเดียว จากนั้นครูจัดทำแบบสังเกตการณ์ หรือการบันทึกข้อมูลต่าง ๆ ให้กับผู้ชม

(5) การแสดง

เมื่อทุกอย่างพร้อมแล้ว นักเรียนจึงเริ่มทำการแสดง ในขณะที่แสดงครูและผู้ชม ไม่ควรขัดการแสดง และตั้งใจชมการแสดง ปรบมือให้กำลังใจ และบันทึกสิ่งที่ได้สังเกตเห็น

(6) การวิเคราะห์อภิปรายผลการแสดง

เมื่อชมการแสดงเรียบร้อยแล้ว ครูและนักเรียนร่วมกันสะท้อนเรื่องราว หรือสถานการณ์ให้เห็นชัดเจน โดยเน้นไปที่ว่านักเรียนได้เรียนรู้อะไร และสามารถแสดงความสมจริงเพียงใด

■ วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนกัลยาณวัตร อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ที่กำลังเรียนวิชาภาษาจีน ปีการศึกษา 2567 จำนวน 43 คน โดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ใช้หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน (Action Research) ซึ่งเป็นแนวคิดของ Kemmis & Mc Taggart (1988) โดยดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน 4 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ขั้นวางแผน (Plan) 2) ขั้นปฏิบัติการ (Act) 3) ขั้นสังเกตการณ์ (Observe) 4) ขั้นสะท้อนผลการปฏิบัติ (Reflect)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้การแสดงบทบาทสมมติจำนวน 3 หน่วยการเรียนรู้ จำนวน 6 แผน เวลา 6 ชั่วโมง ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ผู้วิจัยได้อ้างอิงขั้นตอนการแสดงบทบาทสมมติของทศนา เขมมณี (2562) จำนวน 6 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นเตรียมการ ขั้นเริ่มบทเรียน ขั้นเลือกผู้แสดง ขั้นเตรียมผู้สังเกตการณ์ ขั้นแสดง และขั้นวิเคราะห์อภิปรายผลการแสดง เนื้อหาที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนมีดังนี้

วงจรปฏิบัติการที่ 1

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง 您的汉语太好了!

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง 喂, 你好!

วงจรปฏิบัติการที่ 2

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง 晚饭好了, 今天有好多菜。

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง 谢谢你们的热情，祝你一路平安。

วงจรปฏิบัติการที่ 3

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง 你几点起床？

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง 你什么时候上中文课？

ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างและหาประสิทธิภาพเครื่องมือ โดยเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมของเครื่องมือโดยใช้แบบประเมินคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณภาพของแผนฯ ในด้าน ความถูกต้องของเนื้อหา ความสอดคล้องกับจุดประสงค์ ความเหมาะสมของกิจกรรม โดยใช้มาตรวัดแบบ 5 ระดับ

3.2 แบบบันทึกผลการจัดการเรียนรู้ เป็นแบบบันทึกเพื่อบันทึกสภาพความจริงขณะที่ผู้วิจัยปฏิบัติหน้าที่จัดการเรียนรู้

3.3 แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ เป็นแบบประเมินจากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งเป็นเกณฑ์การประเมินแบบ Rubic Score มีระดับคะแนน 4 ระดับ คือ 0-3 คะแนน โดยประเมิน 3 ด้าน ประกอบด้วย มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการสร้างและหาประสิทธิภาพเครื่องมือ โดยเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อให้ข้อเสนอแนะ

3.4 แบบประเมินทักษะการสื่อสารภาษาจีนท้ายวงจร เป็นการทดสอบการสื่อสาร โดยในวงจรปฏิบัติการแต่ละวงจรเป็นการกำหนดสถานการณ์สมมติให้นักเรียน 1 สถานการณ์ นักเรียนแสดงบทบาทสมมติ พร้อมทั้งตอบคำถามจากสถานการณ์ที่นำเสนอ ประเมินทุกวงจรทั้งหมด 5 ด้าน โดยอ้างอิงการประเมินจาก ลินเดอร์ (Linder, 1977) ได้แก่ 1) คุณภาพการสื่อสาร 2) ความเข้าใจ 3) เนื้อหาการสื่อสาร 4) ความคล่องแคล่ว 5) การออกเสียง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนกัลยาณวัตร ภาคเรียนที่ 1 และ 2 ปีการศึกษา 2567 โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ดำเนินตามขั้นตอน ดังนี้

4.1 ผู้วิจัยจัดทำเอกสารขออนุญาตผู้บริหารโรงเรียนกัลยาณวัตร ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4.2 ผู้วิจัยทำการชี้แจงและทำความเข้าใจกับนักเรียนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายทราบเพื่อสร้างข้อตกลงและสร้างความเข้าใจร่วมกัน

4.3 ดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การแสดงบทบาทสมมติ ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยจะกำหนดสถานการณ์เพื่อให้ผู้เรียนได้ออกแบบบทบาท โดยใช้เนื้อหาที่ได้เรียนไปในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 3 หน่วยการเรียนรู้ 6 แผน 6 ชั่วโมง แบ่งเป็น 3 วงจรปฏิบัติการ

4.4 หลังสิ้นสุดการจัดการเรียนรู้ในแต่ละวงจรปฏิบัติการ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลโดยแบบบันทึกผลการเรียนรู้ แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ แบบประเมินทักษะการสื่อสารภาษาจีนท้ายวงจร และจดบันทึกข้อมูลต่าง ๆ ที่สังเกตได้จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จนครบทั้ง 3 วงจร เพื่อให้ได้ข้อมูลสะท้อนผลการปฏิบัติและนำมาปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ในวงจรปฏิบัติต่อไป

4.5 เมื่อจัดการเรียนรู้ครบทั้ง 3 วงจรปฏิบัติแล้วผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลโดยจากการแสดงบทบาทสมมติของนักเรียน เพื่อประเมินประสิทธิภาพในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

4.6 ผู้วิจัยดำเนินการนำผลที่ได้จากการเก็บข้อมูลไปวิเคราะห์ แปลผล สรุปและอภิปรายผลในการทำวิจัย

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากแบบประเมินทักษะการสื่อสารภาษาจีน ซึ่งประเมินโดยผู้สอนจากนั้นนำมาวิเคราะห์เชิงปริมาณ โดยใช้วิธีการคำนวณค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าร้อยละ (Percentage) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

พร้อมทั้งจัดระดับผลการประเมินออกเป็น 4 ระดับคุณภาพในภาพรวม ทั้งนี้ กระบวนการวิเคราะห์ดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สะท้อนถึงทักษะในการสื่อสารภาษาจีนของนักเรียนได้อย่างถูกต้องและชัดเจน

■ ผลการวิจัยและการอภิปรายผล

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาจีนโดยใช้การจัดการเรียนรู้การแสดงบทบาทสมมติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนกัลยาณวัตร ในการจัดการเรียนการสอนผู้วิจัยได้กำหนดสถานการณ์ที่สอดคล้องกับเนื้อหาในบทเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนได้ออกแบบบทสนทนาของตนเอง โดยผู้วิจัยให้อิสระให้ผู้เรียนได้ออกแบบบทบาท โครงเรื่อง และการนำเสนอ เพื่อให้นักเรียนได้เพิ่มพูนทักษะในการสื่อสารภาษาจีน ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนมีคะแนนทักษะการสื่อสารภาษาจีน ในวงจรที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 43.33 ในวงจรที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 56.67 และในวงจรที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 86.67

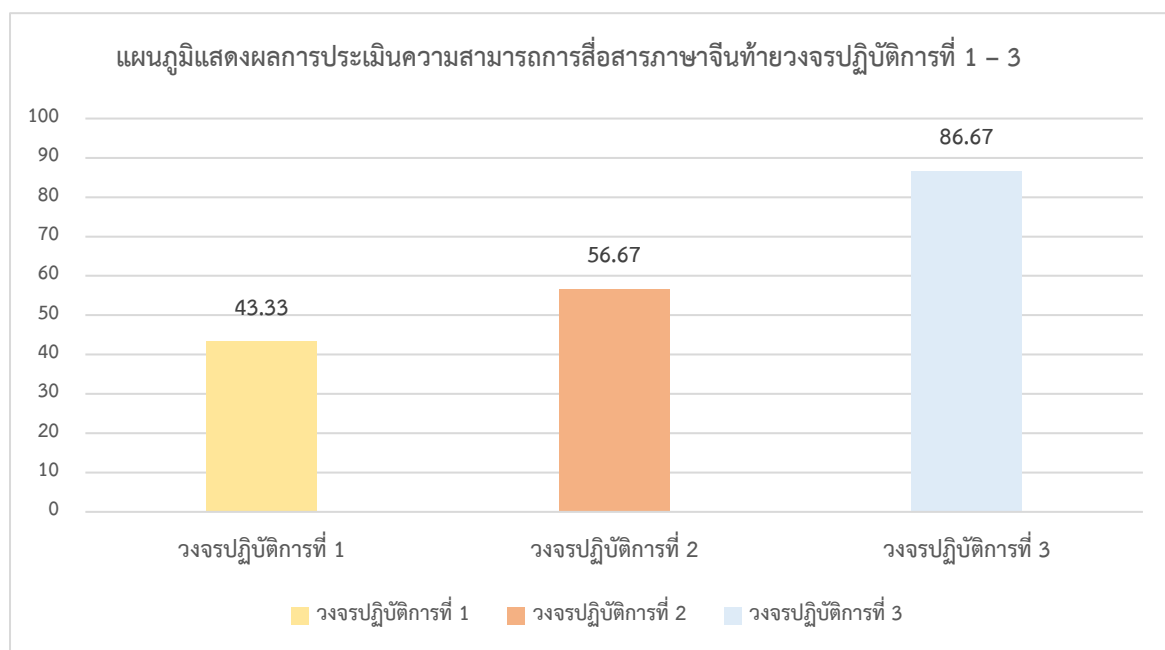

Figure 1. Results of the Assessment of Chinese Communication Skills at the End of Action Research Cycles 1-3

ในวงจรปฏิบัติการที่ 1 นักเรียนสามารถสื่อสารได้ถูกต้องตามโครงสร้างประโยคเป็นบางส่วน ตัวอย่างเช่น ประโยค 你明天早上有空吗? นักเรียนสื่อสารเป็น 你早上明天有空吗? และประโยค 明天我要去银行换钱。นักเรียนสื่อสารเป็น 明天我去换钱银行。 ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการสลับตำแหน่งระหว่างคำที่ระบุสถานที่ และการกระทำ นอกจากนี้ นักเรียนส่วนใหญ่สามารถสื่อสารเนื้อหาที่เกี่ยวข้องได้ปานกลาง มีการพูดเป็นธรรมชาติมากขึ้น แม้จะยังมีการหยุดชะงักและพูดตะกุกตะกักเป็นบางครั้ง ในด้านการออกเสียงสัทอักษรจีนนั้น นักเรียนสามารถออกเสียงสัทอักษรจีนได้ถูกต้องเป็นส่วนน้อย โดยพบการออกเสียงพยัญชนะและวรรณยุกต์จีนไม่ถูกต้อง เช่น คำว่า “恐怕不行” kǒngpà bùxíng นักเรียนออกเสียงเป็น kǒngbà bùxíng เป็นต้น และสามารถตอบคำถามที่เกี่ยวข้องจากสิ่งที่ฟังได้ในบางส่วน ดังนั้นจากการจัดการเรียนรู้ในวงจรปฏิบัติการที่ 1 พบว่ามีพัฒนาการของนักเรียนแม้จะเป็นเพียงบางส่วน แต่ยังถือเป็น

แนวโน้มเชิงบวกที่สามารถนำไปสู่การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาจีนที่ดีขึ้นต่อไป คิดเป็นร้อยละ 43.33

ในวงจรปฏิบัติการที่ 2 นักเรียนส่วนใหญ่สามารถสื่อสารได้ถูกต้องตามโครงสร้างประโยคเป็นส่วนใหญ่ แม้ว่าจะมีข้อผิดพลาดเล็กน้อย ตัวอย่างเช่น ประโยค 他做饭做得很好吃。นักเรียนสื่อสารเป็น 他做饭好吃。นอกจากนี้ นักเรียนส่วนใหญ่สามารถสื่อสารเนื้อหาได้เกือบทั้งหมด ขณะที่นักเรียนส่วนน้อยสามารถสื่อสารได้พอประมาณ นักเรียนเริ่มสื่อสารได้เป็นธรรมชาติมากขึ้น สื่อสารได้ราบรื่น และผู้ฟังสามารถทำความเข้าใจสิ่งที่ผู้พูดต้องการสื่อสารได้ ในด้านการออกเสียงสัทอักษรจีนนั้น นักเรียนส่วนใหญ่สามารถออกเสียงสัทอักษรจีนได้ถูกต้องร้อยละ 80 ของประโยคทั้งหมด อย่างไรก็ตาม พบข้อผิดพลาดในการออกเสียงสัทอักษรเล็กน้อย เช่น คำว่า “咸” xián นักเรียนออกเสียงเป็น xiān หรือ xiàn เป็นต้น และนักเรียนส่วนใหญ่สามารถตอบคำถามที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่ได้ฟังได้ ขณะที่นักเรียนอีกส่วนสามารถตอบคำถามได้บางส่วน ดังนั้น จากการจัดการเรียนรู้ในวงจรปฏิบัติการที่ 2 พบว่านักเรียนส่วนใหญ่มีพัฒนาการด้านการสื่อสารภาษาจีนอย่างเห็นได้ชัด คิดเป็นร้อยละ 56.67

ในวงจรปฏิบัติการที่ 3 นักเรียนทั้งหมด สื่อสารได้ถูกต้องตามโครงสร้างประโยคทั้งหมด นอกจากนี้ นักเรียนส่วนใหญ่สามารถสื่อสารเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ได้ทั้งหมด และมีการพูดเป็นธรรมชาติ มีความราบรื่น สามารถสื่อสารให้ผู้ฟังเข้าใจได้ ในด้านการออกเสียงสัทอักษรจีนนั้น นักเรียนสามารถออกเสียงสัทอักษรจีนได้เกือบถูกต้องทั้งหมด แต่มีบางคำศัพท์ที่นักเรียนยังออกเสียงได้ไม่ถูกต้อง เช่น คำว่า “睡觉” shuì jiào นักเรียนออกเสียงเป็น juì jiào คำว่า “起床” qǐchuáng นักเรียนออกเสียงเป็น qǐchāng เป็นต้น นอกจากนี้ นักเรียนส่วนใหญ่สามารถตอบคำถามที่เกี่ยวข้องจากสิ่งที่ได้ฟังได้ทั้งหมด จากการจัดการเรียนรู้ในวงจรปฏิบัติการที่ 3 พบว่านักเรียนสามารถพัฒนาด้านการสื่อสาร คิดเป็นร้อยละ 86.67

จากผลการวิจัย พบว่าการจัดการเรียนรู้การแสดงบทบาทสมมติ (Role Playing) สามารถเป็นแนวทางพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาจีน อีกทั้งยังสามารถนำไปพัฒนาร่วมกับทักษะด้านอื่น ๆ เช่น ทักษะด้านการเขียนได้ และยังสามารถส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาจีนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อภิปรายผล

จากผลการดำเนินการวิจัย พบว่านักเรียนมีพัฒนาการด้านการสื่อสารที่ดีขึ้นในแต่ละวงจรการปฏิบัติการเรียนรู้ อันเป็นผลมาจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติ (Role Playing) ซึ่งดำเนินการภายใต้กรอบแนวคิดของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ผ่านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จำนวน 6 แผน รวม 6 ชั่วโมง ผ่านกระบวนการเรียนรู้แบบวนซ้ำเป็นวงจร ได้แก่ การวางแผน การปฏิบัติ การสังเกต และการสะท้อนผล ซึ่งสามารถส่งเสริมการสื่อสารภาษาจีนได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งช่วยให้นักเรียนฝึกฝนด้านการฟังของคู่สนทนาและการโต้ตอบอย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาการออกเสียงให้ถูกต้อง รวมถึงฝึกการสื่อสารให้ใกล้เคียงกับเจ้าของภาษา การจัดการเรียนรู้ในลักษณะนี้ยังสร้างสภาพแวดล้อมที่ใกล้เคียงกับสถานการณ์จริง ทำให้นักเรียนสามารถฝึกใช้ภาษาจีนในบริบทที่ใกล้เคียงกับชีวิตประจำวัน ซึ่งช่วยสร้างความคุ้นเคยในการใช้ภาษาในสถานการณ์จริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยพิจารณาคะแนนเฉลี่ยจากการประเมินทักษะการสื่อสารภาษาจีนทั้ง 5 ด้าน ตามองค์ประกอบของ ลินเดอร์ (Linder, 1977) ได้แก่ 1) คุณภาพการสื่อสาร 2) ความเข้าใจ 3) เนื้อหาการสื่อสาร 4) ความคล่องแคล่ว 5) การออกเสียง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Kaewta (2023) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติมีประสิทธิภาพในการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียน โดยผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าวมีทักษะการพูดภาษาอังกฤษสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ กิจกรรมบทบาทสมมติช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีความเข้าใจในหลักไวยากรณ์ การใช้คำศัพท์ และการออกเสียงที่ถูกต้อง รวมถึงพัฒนาทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารในบริบทที่ใกล้เคียงกับสถานการณ์จริง อันเป็นประโยชน์ต่อการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ กิจกรรมดังกล่าวยังสร้างความสนุกสนาน กระตุ้นความสนใจ และเสริมสร้าง

ความมั่นใจในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียน จึงนับว่าเหมาะสมอย่างยิ่งที่จะนำไปใช้ในกระบวนการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะการพูดและการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับงานวิจัยของ Wisutsiri et al. (2021) กล่าวว่ากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทบาทสมมติสามารถส่งเสริมให้นักศึกษามีทักษะการพูดภาษาจีนหลังการเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากการศึกษาดังกล่าวพบว่า กิจกรรมบทบาทสมมติเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาทักษะการพูดภาษาจีน โดยช่วยให้นักศึกษาเข้าใจหลักไวยากรณ์ การใช้คำศัพท์ และการออกเสียงได้อย่างถูกต้อง ตลอดจนส่งเสริมการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาจีนในบริบทต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ กิจกรรมดังกล่าวยังมีส่วนช่วยกระตุ้นความสนใจและเสริมสร้างความมั่นใจในการสื่อสารของนักศึกษาได้อย่างดีเยี่ยม ทั้งนี้ เห็นควรส่งเสริมการนำกิจกรรมบทบาทสมมติไปปรับใช้ในกระบวนการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการพัฒนาการสื่อสารของนักเรียนให้ดียิ่งขึ้น

■ บทสรุปจากการวิจัย

ก่อนการจัดการเรียนรู้การแสดงบทบาทสมมติพบว่านักเรียนขาดทักษะด้านการฟังและการพูดภาษาจีนอย่างชัดเจน กล่าวคือ เมื่อต้องสนทนาตามจากสถานการณ์ที่กำหนดให้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ นักเรียนมักใช้คำศัพท์ ประโยค รวมถึงหลักไวยากรณ์ไม่ถูกต้อง ออกเสียงสัทอักษรจีนไม่ถูกต้อง เช่นประโยค 我也很好。(Wǒ yě hěn hǎo) นักเรียนออกเสียงเป็น Wǒ yè hèn hǎo. และประโยค 认识你我很高兴。(Rènshi nǐ wǒ hěn gāoxìng.) นักเรียนออกเสียงเป็น Rénshi nǐ wǒ hèn gāoxìng. หรือ Rènshí nǐ wǒ hèn gāojìng. เป็นต้น นอกจากนี้ยังเกิดความสับสนระหว่างเสียงในภาษาจีนและภาษาอังกฤษ เนื่องจากสัทอักษรจีนบางเสียงออกเสียงใกล้เคียงกัน หรือออกเสียงวรรณยุกต์ไม่เป็นไปตามการกฏการออกเสียงในภาษาจีน เป็นต้น นอกจากนี้ นักเรียนมีโอกาสดูสื่อสารจากการเรียนภาษาจีนในโรงเรียนเท่านั้น ทำให้ขาดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการฝึกฝน ประกอบกับ ความกังวลในการใช้ไวยากรณ์และสัทอักษรจีนไม่ถูกต้อง ส่งผลให้นักเรียนเกิดความกังวลในการพูดผิด และรู้สึกไม่มั่นใจในการสื่อสาร

การจัดการเรียนรู้การแสดงบทบาทสมมติสามารถพัฒนาการสื่อสารภาษาจีนของนักเรียนเห็นได้จากคะแนนทักษะการสื่อสารภาษาจีน ในวงจรที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 43.33 ในวงจรที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 56.67 และในวงจรที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 86.67 ดังนั้นการจัดการเรียนรู้โดยใช้การแสดงบทบาทสมมติ (Role Playing) จึงเป็นกระบวนการที่สามารถช่วยให้นักเรียนเข้าใจสถานการณ์และเรื่องราวที่เรียนรู้ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยให้นักเรียนสวมบทบาทในสถานการณ์ที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริง ถ่ายทอดความรู้สึกและความคิดเห็นของตนเอง ทำให้สถานการณ์การเรียนรู้มีชีวิตชีวา ซึ่งช่วยส่งเสริมให้เกิดการจดจำและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ นอกจากนี้ การเรียนรู้ผ่านบทบาทสมตัวยังช่วยให้นักเรียนเกิดความสุขสนุกสนาน มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ และเปิดโอกาสให้ฝึกทักษะด้านต่าง ๆ อย่างรอบด้าน ไม่ว่าจะเป็นทักษะการฟัง การพูด การแสดงออก การสืบค้นข้อมูล รวมถึงการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ซึ่งเป็นทักษะที่สำคัญต่อการเรียนรู้และการใช้ภาษาจีนเพื่อการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งยังช่วยให้นักเรียนได้ฝึกการฟังและการพูดในสภาพแวดล้อมที่สนุกและเป็นกันเอง ส่งเสริมให้นักเรียนกล้าพูดมากขึ้น และสามารถใช้ภาษาจีนได้อย่างเป็นธรรมชาติและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

■ ข้อจำกัดหรือข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. นักเรียนส่วนใหญ่มีพัฒนาการด้านทักษะการสื่อสารภาษาจีนอย่างชัดเจน สาเหตุหนึ่งอาจมาจากการทำงานเป็นกลุ่ม ซึ่งนักเรียนสามารถช่วยเหลือและสนับสนุนซึ่งกันและกัน ทำให้การสนทนาดำเนินไปได้โดยไม่ติดขัด ดังนั้น การจัด

กิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติแต่ละกลุ่มควรคละนักเรียนที่มีทักษะแต่ละระดับแตกต่างกัน เพื่อสนับสนุนให้ผู้เรียนได้เกิดการพัฒนาทักษะทางการสื่อสาร

2. ก่อนสิ้นสุดการจัดการเรียนรู้ในแต่ละคาบเรียน ครูควรให้ความสำคัญกับการทบทวนและสรุปเนื้อหาสาระที่ได้จากการเรียน พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น และให้ข้อเสนอแนะแก่นักเรียนอย่างสร้างสรรค์ เพื่อให้นักเรียนนำไปปรับปรุงและพัฒนาในการแสดงบทบาทสมมติครั้งถัดไป

3. ปริมาณของเนื้อหาสาระที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละคาบเรียนไม่ควรมากหรือน้อยเกินไป มีความยืดหยุ่นสามารถเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์เพราะอาจเกิดปัญหาในชั้นเรียนที่ไม่ได้คำนึงถึงล่วงหน้า

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การจัดการเรียนรู้โดยใช้การแสดงบทบาทสมมติสามารถพัฒนาทักษะด้านการสื่อสารของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม ควรเพิ่มการใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อให้นักเรียนสามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ในการสร้างบทสนทนาและการแสดงบทบาทสมมติ

2. การจัดการเรียนรู้โดยใช้การแสดงบทบาทสมมติสามารถนำไปพัฒนาเพื่อเสริมสร้างทักษะด้านการสื่อสารในด้านอื่น ๆ ได้ เช่น การออกเสียง การอ่าน และการเขียน ดังนั้น การวิจัยครั้งต่อไปอาจเน้นการประยุกต์ใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ในบริบทที่ครอบคลุมทักษะการสื่อสารภาษาจีนในด้านอื่น ๆ เพื่อให้เกิดการพัฒนาทักษะภาษาอย่างรอบด้าน

References

- Chinnapan, M. (2019). *The Development of Pronunciation Skills of Pinyin Using Multimedia for Grade 3 students at Ban Khlong Na Mittraphap 201 School* [In Thai].
- Chomchaiya, C. (2017). *Factors affecting English Communication Ability In Daily Life of Graduates from Thai Higher Education Institutions Working in Bangkok* [In Thai].
<https://ebooks.dusit.ac.th/detail.php?recid=2465>
- Chooma, T. (2017). The Development of English for Speaking Communicative Competency with Communicative Strategies. *Mahachula Academic Journal*, 3(1), 125–137. <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/JMA/article/download/141674/104986/376687> [In Thai]
- Confucius Institute Headquarters. (2019). *Annual Development Report of Confucius Institutes* [In Thai].
- Fu, A. (2015). *On the important Chinese fanatics teaching in Chinese teaching in primary school*. Sichuan Normal University, China.
- Jantasakul, S. (2019). *Speaking for achievement* [In Thai]. Yala Rajabhat University Press.
- Kaentaniam, W., & Janghan, S. (2022, May 14). Development of English Writing Skills for Communication of Sixth Grade Students [Conference presentation]. *The 9th National Conference Nakhonratchasima College 2022*, Thailand. [In Thai]
- Kaewta, A. (2023). *An Enhancement Of 7th Grade Students' English-Speaking Skills Through Role Play: Khanuwittaya School, Kamphaengphet* [Unpublished independent study. Naresuan University. [In Thai]
- Kemmis, S., & McTaggart, R. (1988). *The Action Research Planner* (3rd ed.). Deakin University.

- Kha-on, W. (2017). *Enhancing Communication Skills of Prathomsuksa 4 Students Using Situation-Based Learning*. Master's thesis, Dhurakij Pundit University. <https://libdoc.dpu.ac.th/thesis/160225.pdf> [In Thai]
- Khemmani, T. (2019). *Science of Teaching: Knowledge of Efficient Learning Process Management* [In Thai]. Chulalongkorn University Press.
- Kongtan, P., Thongkrajai, A., & Ma, H. (2018). *The Development of The Phonic Reading Skill of Mandarin Chinese for First-Year Chinese Curriculum Students, Faculty of Humanities and Social Sciences, Rajabhat Maha Sarakham University* [Research report]. <https://fulltext.rmu.ac.th/fulltext/2562/M127610/Kongtan%20Pinnaporn.pdf> [In Thai]
- Laoping, N. (2019). *Development of Analytical Thinking in Thai subject based on Marzano Approach for Early Childhood Students* [Master's thesis, Dhurakij Pundit University]. <https://libdoc.dpu.ac.th/thesis/Nudcharin.Lao.pdf> [In Thai]
- Linder. (1977). *Oral Communication Testing*. National Textbook Company.
- Manomaiwiboon, P. (2024). *Basic Chinese Mandarin 1* [In Thai]. Chulalongkorn University Press.
- Namnai, J. (2019). *Enhancing English speaking and Writing Skill by Using Role-Play of Matthayomsuksa 2 students, Municipality 6 School, Chiang Rai* [Independent study, Phayao University]. <https://updc.up.ac.th/handle/123456789/482> [In Thai]
- Office of the Royal Society. (2018). *Draft Strategic Plan According to The National Language Policy, 2018–2021* [In Thai]. The Office.
- Office of the Basic Education Commission. (2017). *Handbook for Establishing Special Chinese Language Programs in Schools* [In Thai]. The Office.
- Office of the Education Council. (2017). National Education Plan B.E. 2560–2579 [In Thai]. The Office.
- Pearsamer, W. (2025, February 15). Chinese Students' Satisfaction Toward Thai Short Course Educational Management, International Student Education Centre, Nakhon Pathom Rajabhat University [Paper presentation]. *The 8th National and International Research Conference 2025 (NIRC VIII)*, BRU, Thailand. [In Thai]
- Phrommin, S. (2021). Developing Writing English Language Skill by Semi - Controlled Writing Technique for Grade 7 Students. Independent study, Naresuan University. http://www.edu.nu.ac.th/th/news/docs/download/2021_06_07_15_05_41.pdf [In Thai]
- Promwang, N. (2019). *Development of English Listening and Speaking Skills Instructional Packages Using Activity-Based Learning, 2W3P An Operant Conditioning Theory Which Affects Prathomsuksa 6 Students' Listening-Speaking Abilities, Attitude and Self-Confidence* [Master's thesis, Sakon Nakhon Rajabhat University]. SNRUE-Thesis. [In Thai]
- Samranriap, M. (2024, June 16). Personal interview.
- Sangkhwasee, W. (2021). *The Development of English-Speaking Skills for Communication of First-Year Vocational Certificate Students Through Team-Based Learning* [Master's thesis, Dhurakij Pundit University]. <http://ir-ithesis.swu.ac.th/dspace/handle/123456789/1624> [In Thai]

- Sarikul, B. (2018). *Enhancing Thai Language Skills for Communication for Students In Higher Education Institutions In the Upper South Region*. Doctoral dissertation, Dhurakij Pundit University. <http://ir-thesis.swu.ac.th/dspace/bitstream/123456789/293/1/g561150013.pdf> [In Thai]
- Sayjeen, A. (2019). *The Relationship Between Organizational Communication Patterns and Organizational Communication Efficiency: A Case Study of Future Park Rangsit Shopping Center* [Unpublished independent study]. Rajamangala University of Technology Thanyaburi. [In Thai]
- Seethongpeay, N. (2019). *A Development of Student's Writing and Speaking Skills Through Drama Activities for Mathayomsuksa 4 Students* [Unpublished master's thesis]. Dhurakij Pundit University. [In Thai]
- Sinthapanon, S. (2011). Learner-centered instructional process based on the Basic Education Core Curriculum [In Thai]. Thai Rome Klua Press.
- Suan Sunandha Rajabhat University. (2021). *Meaning And Importance of Communication with Society* [Unpublished manuscript]. College of Communication Arts.
- Sungpanich, P. (2019). Developing French for Tourism and Hotel Industries Lessons for Cross-cultural Competency Among Undergraduates Through a Knowledge-based Society Learning Management Model: a Case Study of French in the ASEAN Context. *Journal of Chandrakasemsam*, 25(1), 76–91. <https://li01.tci-thaijo.org/index.php/crujournal/article/view/199018/138850> [In Thai]
- Teng, F. (2017). *Discussion on the methods of phonological teaching in primary schools*. Hong Kong Baptist University.
- Ubonnoi, P. (2021). *The Development of English-Speaking Skill by Task-Based Learning Approach Focusing on Local Product Selling Contents for Mathayom Suksa Three Students in Banlatwitthaya School, Phetchaburi*. Independent study, Silpakorn University. <http://ir-thesis-su.ac.th/dspace/bitstream/123456789/3529/1/60254313.pdf> [In Thai]
- Wichianlom, T. (2011). The Use of Role-Playing Activities in Developing Listening and Speaking Skills in English of Mathayomsuksa 2 Students at Nongluang Suksa School. Independent study, Khonkaen University. [In Thai]
- Wilainuch, P. (2018). *Conversation Analysis: Communication Research Methodology*. Chulalongkorn University Press. [In Thai].
- Wisutsiri, Y., Banpurng, M., & Tasanameelarp, A. (2021). Using Role-Play to Improve Chinese Language Speaking Skills: Case study from International College, Surat Thani Campus, Prince of Songkla University. *Journal of Industrial Education*, 20(3), 112–121. <https://ph01.tci-thaijo.org/index.php/JIE/article/view/245513/168082> [In Thai]
- Yang, X. (2019). *The Development of Chinese Reading Ability Using Games and Learning Activities for Grade 6 Students* [Master's thesis, Rangsit University]. <https://rsuir-library.rsu.ac.th/handle/123456789/98> [In Thai]